

VeBOV

koerier

maandblad

nummer 61

MEI

1982

MAANDBLAD VEBOV - KOERIER

verschijnt elt maal per
jaar, en wordt gratis
besteld aan alle leden
van de VeBOV.

Redactie:

R. Bastaens en F. Geens
Redactie-adres:
Baggenstraat, 6,
2200-Borgerhout. (Antw.)
Hoofdredactie en verant-
woordelijke uitgever:
Roger Bastaens,
Baggenstraat 6
2200-Borgerhout-Antw.

Niets uit dit blad mag
worden overgenomen
zonder voorafgaande
schriftelijke toestem-
ming van de redactie.

Ondertekende inzendingen
blijven onder verant-
woordelijkheid van de
auteur en geven niet
noodzakelijk het stand-
punt van de redactie of
het bestuur weer.

VERENIGING VOOR BELANGSTELLENDEN IN HET OPENBAAR VERVOER-VEBOV.

Opggericht te Antwerpen,
op 28 april 1976.

Statuten verschenen in
het Belgisch Staatsblad
van 9 sept. 1976, onder
het nr 7568 van de
bijlagen.

Samenstelling van het
bestuur en praktische
inlichtingen, zie
binnenkant achterkaft.

FOTO VOORPAGINA:

PCC 7135 op lijn 2
gezien op de eindpuntlus
Jacqmain, het meest
desolate eindpunt van het
gehele MIVB-net
ma. 19 april 1982.

Foto: Arch. Eigen Baan.

Foto Achterkaft:

Mw 4408 met bw 1660 in dienst
op lijn 7, gekiekt op
het Groenplein, 7 dec. 1974.

WERKEN.

In Brussel is tramlijn 103 verlengd, en alles schijnt er goed te verlopen. Wat lijn 104 (?) betreft, daar steekt het gemeentebestuur van Jette stokken in de wielen, en zal de toekomst moeten uitwijzen of de logische redenering het zal halen. Burgemeesters zijn ten slotte nog machtig, ook al redeneren zijn vaak uiterst sektair. Een andere lijn, de aan het einde van 1981 in dienst gestelde 2, schijnt aan een vereiste te voldoen, al begrijpen wij niet hoe het mogelijk is dat de Jacqmainlus gedijen kan in het maanlandschap dat men er kan bewonderen. Een maanlandschap kan moeilijk treffender worden weergegeven. Er ligt daar een onbeschrijflijke rommel van allerlei slag: allerlei blikjes van frisdranken, verpakkingen van alle mogelijke koopwaar, grote hopen puinen, gebroken flessen en allerlei glassoorten. Als men zich van de bushalte naar de tramhalte begeeft, moet men goed opletten of men breekt zich de nek, door kuilen, greppels en andere met gras dichtgegroeide goten. Allerlei puinhopen maken het maanlandschap volledig. Akkoord, er zijn werken in uitvoering, maar de reiziger heeft ook zijn rechten, en wie er wat aan kan doen of wie er hier verantwoordelijk is doet niets ter zake. Wat wij daar hebben gezien is een onvoorstelbare toestand waarin reizigers dienen ontvangen te worden. Met een schop, een houweel en veel goede wil kan hier op korte tijd heel veel veranderen.

In Antwerpen liggen de werken aan lijn 12 stil. Volgens de kranten is er een betaalstaking. De MIVA beweert nochtans dat met ingang van 1 sept. 82, de diensten zullen gereden worden naar het Wim Saerensplein. Er dient wel gezegd dat de werken ver gevorderd zijn, en dat maakt de toestand belabberd.

In Gent zijn de werken tot verlenging van lijn 1 hervat. Voorbij de Botestraat in Wondelgem is de bedding een heel stuk uitgegraven, en op een gedeelte van de uitgegraven bedding zijn al keien gestort. Proficiat MIVG.

Ten slotte is er de kustlijn, die tussen Knokke en Oostende vrijwel gereed is. Van Oostende tot Raversijde zijn de nieuwe masten geplaatst, tot op de plaats waar ze al vernieuwd waren lagsheen de zeedijk. De nieuwe rijtuigen rijden dan ook door tot Westende-station, waar de lus ook al vernieuwd is, en in dienst. Vanaf Westende-station tot aan het kampingterrein staan nieuwe masten, en worden de kabels gespannen. Vanaf de Kamping tot aan het legerkamp zijn temidden van de weg op vrije baan, reeds sporen gelegd. De afbuiging naar de Zéelaan en de aansluiting met het bestaande spoor is in uitvoering. Tussen Lombartsijde en Nieuwpoort-bad is alles vrijwel klaar. Tussen Nieuwpoort en Oostduinkerke staan de masten, en wordt de bovenleiding gespannen, en verderop naar Koksijde zijn de sporen vernieuwd, maar moet de rijdraad nog gespannen worden. Tussen Koksijde en De Panne moet vrijwel alles nog gebeuren. Nog veel werk!

INTERVIEW MET DE HEER D'HOOGHE. - (vervolg en slot.)

...Mijn baas vroeg mij of daar wat voor voelde, en ik heb het aangenomen.

Het was iets nieuws, maar wat het geworden is, ondervinden wij pas nu, met die massa leerling-bestuurders, waarvan er vele geroepen zijn, maar weinig uitverkoren. Het ontwerpen van seinrichting bijwerken, organisatie van het werk van de instrukteur, onderzoeken naar de oorzaken van vertragingen, dat zijn zowat de zaken waarmee wij onze dagen vullen.

Nog zeven jaar, en dan ga ik wellicht een rustiger periode tegemoet, met vissen en zo...

W: Dat was dus het antwoord op de eerste vraag.

K: Kunt U ons wat vertellen over de nieuwe N.M.B.S.-kleuren?

W: Ja, want dat lijkt wel een soep hé?

D: Het is een soep! Men is fantasierijk geworden in de C.W.'s. Er zijn mooie kleuren tussen, maar soms vraagt men zich toch af... Ik was ook geen voorstander van de vroegere groene kleuren, en nu is het misschien wel iets veiliger. Men schijnt echter niet goed te weten wat men wil. Wel jammer van het mooie blauw van het type 15 en 16. De 15 was wel de mooiste lok die ze ooit gemaakt hebben, maar misschien zitten daar wel sentimentele herinneringen aan vast. Ik heb ooit eens voor een type 15 geposeerd, voor het tijdschrift *la Vie du Rail*, maar dat is al wel 15 jaar geleden, toen we er pas mee op Parijs begonnen rijden.

W: Ik heb daarstraks nog de 1504 met een ekstra-vakantietrein naar Nederland zien vertrekken. Rijden die door tot Amsterdam?

D: Nee nee, die zal maar tot Roosendaal rijden. De enige treinen die met een 15 verder dan Roosendaal rijden, zijn de TEE-treinen. Een uitzondering is nog toegestaan voor de types 15 en 16, die, als ze uit herziening komen, wel eens gaan proefrijden tussen Roosendaal en Vlissingen, de enige ritten overigens met een Belgisch machinist in Nederland. Naar Parijs worden er vaak ekstra treinen met Belgische loks gereden, zoals met de 10432 bv., waarmee wij dan s'anderendaags terugkomen. We moeten uitslapen in Parijs.

K: Een mooie nacht in Parijs...

W: Hoe zit het met de Freccia del Sole?

D: Ja, dat is ook een hele historie! Oorspronkelijk was de dienst verzekerd door Brussel-Zuid, met meerstromige lokomotieven. Het eerste jaar reed die tot Basel, en het jaar daarop zelfs tot Spier. Verder konden ze niet vanwege de bergen. De lokomotief reed terug tot Thun, waar de machinist kon overnachten. Het jaar nadien reden ze terug tot Basel, want die Zwitsers reden te sportief met onze loks.

W: Het moet in die periode geweest zijn dat de foto genomen is in Basel, met traktiematerieel uit vijf verschillende landen, naast elkaar: onze 1801, een Re 4/4, een Duitse 103, een SNCF 15000 en een Oostenrijks treinstel 4010.

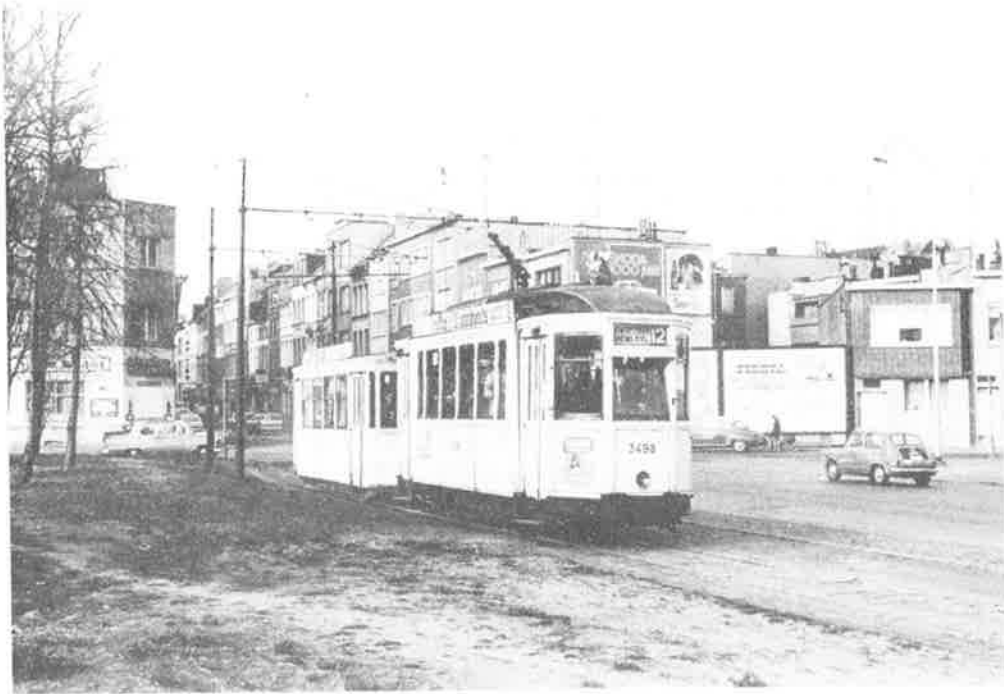
D: Sinds vorig jaar rijden ze nog maar tot Luxemburg. Er waren te veel problemen, zo moest er bv. altijd een instrukteur meerijden. De rit duurde te lang, en de Zwitsers waren niet erg geestdriftig. Voor in de Ardennen moest Schaarbeek meestal een voorspan-lok inzetten. Dit is meestal een 23 om de 16 te helpen met zijn 16 rijtuigen. Nu spannen ze er een 20 voor, die dat wel alleen aankan.

W: Ja dat type 20...

D: Ik moet zeggen dat we met de Freccia nog niet veel last gehad hebben, omdat op die trein de beste machinisten worden ingezet. Dat zijn machines die willen behandeld worden op een deftige manier, niet te brutaal! Zij zijn toch nog een stuk sterker dan de 16. Ik heb ooit eens geprobeerd alles uit een 20 te halen wat er inzat. Ik was met 16 rijtuigen aan het klimmen op de zware helling tussen Poix-St-Hubert en Libramont. Na de doortocht van Poix aan 90 km/u. en dan 100 km/u. kom ik op het stuk recht naar boven, waar 130 km.u toegelaten is. Dat is eigenlijk om te lachen, want ge moogt al content zijn als ge 100 kunt blijven rijden. Wel, met die 20 reed ik 130 als ik boven aan de splitsing van lijn 165 naar Serpont. Aan de "tranchée Blanche" (= korte bocht voor 120 km/u. tussen Hatrival en Libramont) hebben wij moeten afremmen. Het zijn fantastisch sterke machines, maar ze maken veel lawaai, en als ge er slecht mee rijdt, hebt ge gauw vodden!

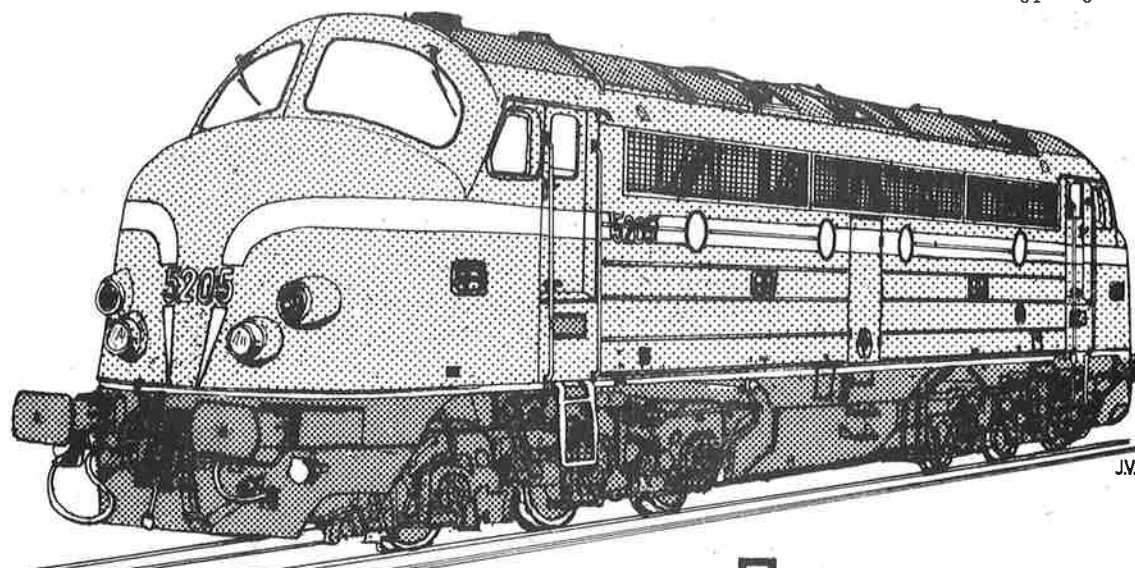
We zitten op de 20 met motoren met onafhankelijke bekrachting. Bij het aanzetten kunnen we in het anker enorme tromen krijgen, 15- tot 1600 ampère, zonder dat de lok rijdt. Als de machinist dat niet weet, en te lang in die stand blijft, branden de kollektoren gewoon door, en daar hebben we al veel last mee gehad. Op de 27 gaat men nu terug gewone seriemotoren zetten. Ik hoop dat we daar minder moeilijkheden mee zullen hebben...

De tijd vloog voorbij, en hier moesten we eindigen. Alleszins gefeliciteerd Mr D'Hooge met uw mooie loopbaan, en bedankt voor de mooie praatavond.

Twee opnamen van de Antwerpse lijn 12, uit voorbije dagen. Bovenaan zien we mw 3498 met een bijwagen uit de reeks 901 - 1049, waarschijnlijk de 1994, op de toenmalige eigen bedding van de Silvertoplaan. De onderste opname geeft ons een beeld van mw 3506, eveneens op lijn 12, en met een bijwagen uit dezelfde reeks. De eerste foto is van 9-3-1966, en de tweede is opgenomen op 22 maart 1966. Foto's: Archieven Eigen Baan - Borgerhout.

spoorslags

(Afgesloten op 25/03/82)

AKTUELE BERICHTEN.

- 03 : Alhoewel er door de stakingen reeds een belangrijke vertraging bij de leveringen opgetreden was, is het nu bijna zeker dat begin april deze stellen hun effectieve dienst op de verbinding Kust-Brussel-Aarlen zouden opnemen.
- Inmiddels zijn er 8 stellen geleverd, waarbij er twee stellen te Brugge zijn voor personeelsopleiding, de 304 staat met hetzelfde doel te Namen, terwijl de 305 te Aarlen aanwezig is.
- Anderzijds werden verdere bestellingen van dit materieel geschrapt en zou het effectief (voorlopig ?) op 140 stellen gehandhaafd worden. Minister De Croo acht dit aantal voldoende, temeer daar er toch gepland werd om wekelijks een 2000-tal treinen af te schaffen. En hierin werden ook de geëlektrificeerde lijnen begrepen.
- 15 : Deze reeks lokomotieven worden binnenkort uitgerust met het Nederlandse ATB (Automatische treinbeïnvloeding)-systeem. Hierdoor zou een meer uitgebreide inzet in Nederland mogelijk zijn.
- 16 : Ook deze reeks wordt heraangepast en krijgt o.m. een volledig nieuwe uitrusting van het Duitse INDUSI-systeem, terwijl terzeldertijd ook een ATB-inrichting ingebouwd wordt. Verder worden de lokomotieven aangepast voor een radio-uitrusting.
- 18 : Ook de 1802 kreeg in de tussentijd een grote revisie te Salzannes en verscheen in de nieuwe kleuren op de sporen. De revisie van de draaistellen gebeurde weer te Kinkempois.
- 20 : De ombouw van de draaistellen gebeurt nu onafgebroken en men verwacht dat deze ombouw nog voor de zomer afgesloten zal zijn. Anderzijds werd ook de 2005 - na een brand veroorzaakt door een

afgerukte bovenleidingsdraad - te Ronet hersteld.

Buiten reeks worden deze lokomotieven nu ook door Schaarbeek in de reizigersdienst naar Antwerpen-centraal ingezet. Hij bereikt de metropool voor trein 655 en vertrekt terug voor trein 2528.

21 : In de gekende ijver tot bevordering van het openbaar vervoer werd de bestelling van de nieuwe lokomotieven reeks 21 voor onbepaalde tijd uitgesteld. De reeds bestelde lokomotieven zouden nu geleverd worden als de tweespanningslokomotieven reeks 11 en 12, die eigenlijk pas in de tweede bestelling voorzien waren.

26 : Na herstelling - wegens ongeval - te Salzinnes is de 2602 opnieuw in het groen op de Belgische sporen verschenen.

27 : De levering van deze lokomotieven gaat vlot vooruit en op dit ogenblik zijn al 9 lokomotieven afgeleverd. Ondertussen werd deze reeks nu ook officieel aan de prominenten en de pers voorgesteld, zodat een effectieve inzet mogelijk is.

Met dit doel voor ogen werd de personeelsopleiding al gestart te Oostende (lok 2702) en Luik (HLE 2703). Nog eind maart zouden de eerste effectieve ritten dan beginnen.

Intussen zijn er praktisch dagelijks machines van deze reeks te zien op de lijn 50 tussen Brussel-zuid en Brugge voor treinen met 3 à 4 reizigersrijtuigen.

Verder ondernamen de 2704 en 2705 testritten in dubbel-traktie en op 17/03 reed deze combinatie tegen 160 km/h naar Bergen.

29 : De 2913 wacht te Mechelen nog steeds op reserveonderdelen om zo toch tot een bruikbare lokomotief te komen.

40 : Waarschijnlijk krijgen deze stellen een nieuw inzetgebied vanaf eind mei en rijden ze dan de - ondertussen verlengde - verbinding Charleroi-Mariembourg-Couvin. Net zoals voorheen de stellen type 620 en 608 zouden ze hier hun laatste levensjaren slijten.

Doch hun zwakke resultaten kennende op de verbinding naar Hasselt en verder naar Herstal - hier geraakten ze met moeite over de helling naar Liers - is het de vraag of ze dan hun diensten kunnen aanhouden. Of is het opnieuw een poging om een lijn voor de reizigers onaantrekkelijk te maken ?

43 : Ondanks een momenteel tekort aan dieselstellen, is het einde van een aantal van deze stellen in het zicht en zouden er voor 1985 een 20-tal van deze stellen buiten dienst gaan. Voor de verdere toekomst hangt het lot van de 43-ers af van een eventuele bestelling van nieuwe stellen en de mogelijke sluiting van verschillende zijlijnen.

44 : Met de nieuwe beurtregeling zou de inzet van deze stellen uitgebreid worden met diensten naar Ronse, waarbij de dienst naar deze gemeente gekoppeld zou worden met de dienst naar Eeklo.

49 : Onze "Brossels" willen niet weten van ophouden en te Montzen zouden deze stellen nu - bij gebrek aan stellen reeks 43 - nog ten minste augustus 1982 blijven rijden. Nochtans werd de 4911 wegens een defekt op 1 april jl. buiten dienst gesteld.

Doch aan een behoud voor museumdoeleinden kan voorlopig nog niet gedacht worden, daar de dienst E.S. met een dringend te-

kort aan bovenleidingswagens te kampen heeft. Hierdoor worden alle buiten dienst te stellen motorstellen voor deze taken opgevorderd.

- 51 : Het onderzoek van de verongelukte 5165 heeft uitgewezen dat een herstelling niet meer lonend was, en zodoende wordt deze lokomotief eerstdaags buiten dienst gesteld :

zijn levensloop is :

Nummering	200.065 --	5165 (vanaf 1971)
Levering :	19/02/1963	
Bouwer :	Cockerill (nr 3889)	
Stelplaatsen :		
Monceau :	19/02/63 tot	28/01/72
Doornik :	28/02/72 tot	26/05/78
Kortrijk :	26/05/78 tot	/04/82

- 59 : Ook de 5915 onderging hetzelfde lot als de 5165. Zijn levensloop is als volgt :

Nummering :	201.015 --	5915 (vanaf 1971)
Levering :	17/03/1955	
Bouwer :	Cockerill (nr 3420)	
Stelplaatsen :		
Kinkempois	25/03/55 tot	26/06/61
Merelbeke	26/06/61 tot	/04/82

- 60 : Eindelijk kwam de 6005 op de sporen en op 11 en 12/03/82 maakte zij proefritten naar Ciney. Op 15/03/82 ging het dan verder tot in Jemelle en dezelfde dag ging deze lokomotief naar zijn nieuwe stelplaats Merelbeke voor personeelsopleiding. Doch daar nog niet alle onderdelen geleverd waren - er ontbrak o.m. nog een ventilator ging de lokomotief nogmaals naar Salzennes waar de nieuwe testrit op 24 maart plaatsvond.

Na de definitieve levering aan Merelbeke wordt deze lokomotief vooreerst getest voor goederentreinen rondom Gent.

- 62 : Anderzijds bestaan er nog steeds plannen om enkele lokomotieven van deze reeks om te bouwen voor elektrische verwarming, doch ook hier is geldgebrek het voornaamste probleem.

- 65 : Ondertussen is de opleiding van bestuurders van Mol op deze lokomotieven volledig gestart en verwacht men de inzet van deze lokomotieven vanuit Mol tegen september. Diensten zouden dan verzekerd worden naar Neerpelt, Hasselt en Herentals.

- 71 : Bij de 7103 werd de inbouw van een nieuwe transmissie type Voith zonder keerkoppeling overwogen, maar daar er geen overbrenging uit het standaardprogramma van de Duitse firma paste, werd deze inbouw niet verwezenlijkt. Deze ingreep had tot doel de nodige bedrijfsgegevens voor een nieuw geplande diesel-lokomotief voor zware rangeringen te verkrijgen.

Anderzijds gaat de ombouw van deze machine - nl. de plaatsing van een centraal bestuurderspaneel wel door en deze lokomotief wordt binnen enkele maanden opnieuw op de sporen verwacht.

E.S.-stellen :

De dienst E.S. plande de bestelling van 22 nieuwe stellen ES 400 voor de nieuwe bovenleidingsposten van deze dienst te Hasselt, Haine-St-Pierre en Kortrijk. Doch onlangs werd deze bestelling verdaagd, zodat men nu tot een chronisch gebrek aan

bovenleidingswagens gekomen is. Hierdoor voorziet men de ombouw van alle nog ter beschikking zijnde stellen 49 en ook waarschijnlijk ook enkele 43-ers.

De E.S. bezit op dit ogenblik de volgende stellen :

- ES 100 : 6 stellen werden in 1947-48 door Familleureux (101-104) en de CW Mechelen gebouwd en werden enkele jaren geleden door de CW Mechelen gemoderniseerd. Ze zijn ondergebracht te Schaarbeek (101,102,104), Antwerpen-Oost (103), Kinkempois (105) en Merelbeke (106).
- ES 200 : geleverd door BN in 1971-72 omvat deze reeks 12 stellen. Ze zijn ondergebracht te Charleroi (201), Schaarbeek (202-212), Jemelle (203), Merelbeke (204), Aarlen (205), Antwerpen-oost (206), Bergen (207), Leuven (208), Kinkempois (209), Brugge (210), Namen (211)
- ES 300 : zijn omgebouwde tweeassige Brossels type 551. Doch door het gebrek aan onderhoud zijn ze in zeer slechte staat en worden ze slechts zelden ingezet. Van de 12 oorspronkelijke omgebouwde stellen zijn er al 6 verschroot. De overige 6 staan te Brugge (301), Leuven (302), Aarlen (303), Antwerpen-oost (304), Charleroi (305) en Schaarbeek (309)
- ES 49.. : omvat twee omgebouwde stellen reeks 49, die gestationeerd zijn te Namen (4907) en Jemelle (4905). De 4901, 4906 en 4911 zouden nog dit jaar omgebouwd worden.

- Museumlijnen (normaalspoor)

M.S.T.B. : (Vilvoorde)

Het nieuwe seizoen start opnieuw met Pasen en omvat opnieuw de zondagen van 11/04 tot 26/09. Verder wordt er nog gereden op 12/04, 01/05, 20/05, 31/05 en 21/07.

Het ganse verkeer - d.w.z. 4 treinpares per ritdag - wordt met stoom gereden en hiervoor heeft de M.S.T.B. een tweeassige stoomlok nr 1627 uit 1910 ter beschikking. Verder bezit deze vereniging een 1ste klasse L-rijtuig en een tweeassig panorama-rijtuig. Uitbreiding van het materieel is voor dit seizoen voorzien.

B.V.S. : (Torhout-Gistel-Snaaskerke)

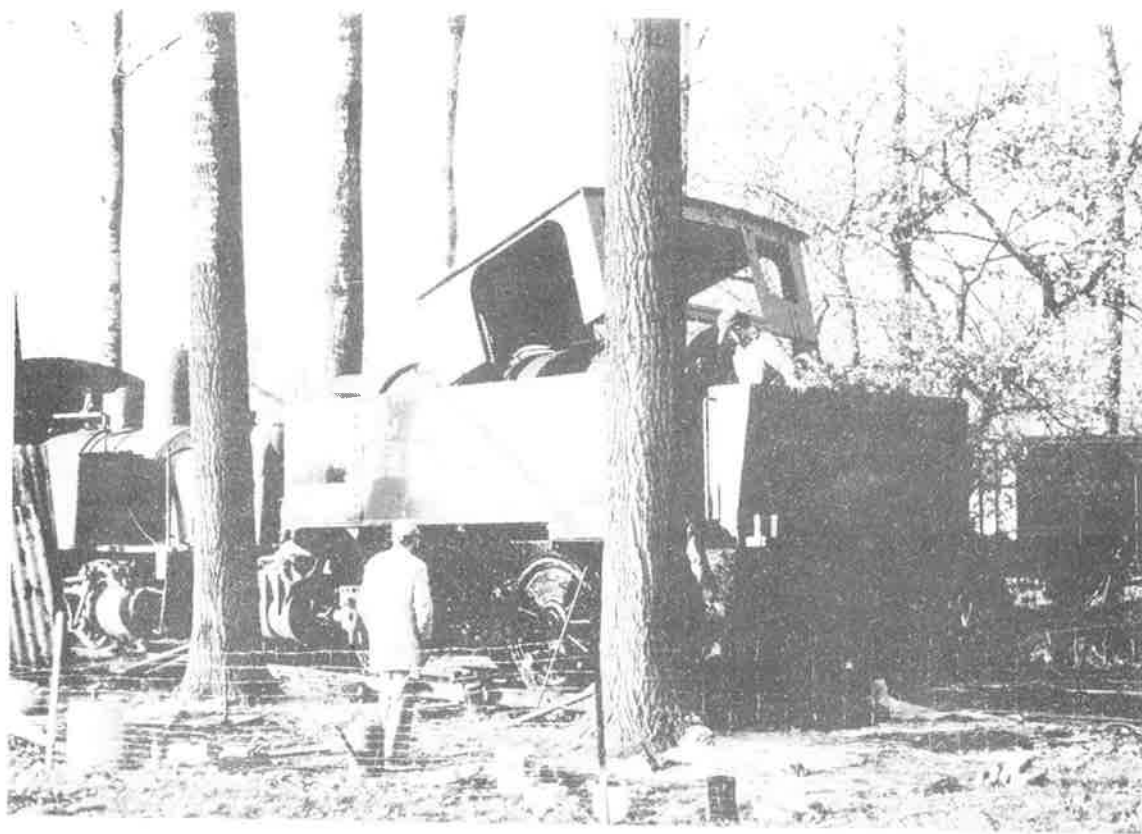
Ook deze vereniging voorziet een exploitatie gedurende dit seizoen - waarschijnlijk vanaf mei 1982. Naast verschillende G.C.I.-rijtuigen bezit de vereniging twee stoomlokomotieven een Cockerill-lok met staande ketel en een Engelse Zadel-tanklokomotief.

T.T.Z. : (Zolder - Genebos)

Deze nieuwe vereniging gaat dit jaar van start op de week-ends van 29-31 mei, 27 juni, 3-4 juli, 17-18 juli, 1-2 aug. Op 28 en 29 augustus wordt het seizoen afgesloten met een spoorfestival met allerlei attracties. Met 3 treinpares op zaterdag en 5 treinpares op zondag wordt er gereden tussen 11 u en 17u

Door het feit dat dhr Jans reeds langs verzamelde en door de toetreding van dhr Lenaerts is er een ongewoon groot effectief met 6 normaalspoorstoomlokomotieven en een vier diesellokomotieven. Vooralnog wordt er gereden met stoom- (Simone 1923) en dieseltraktie (lok 5 van K.S.-Zolder), doch andere machines zijn in restauratie.

Simone (La Hestre 1923) ondergaat te Kuringen een face-lift.

Foto C.Claeskens

Het spoorfestival anderzijds omvat o.a. een bezoek aan de mijn en ook ritten met smalspoor- en tuinspoorlokomotieven.

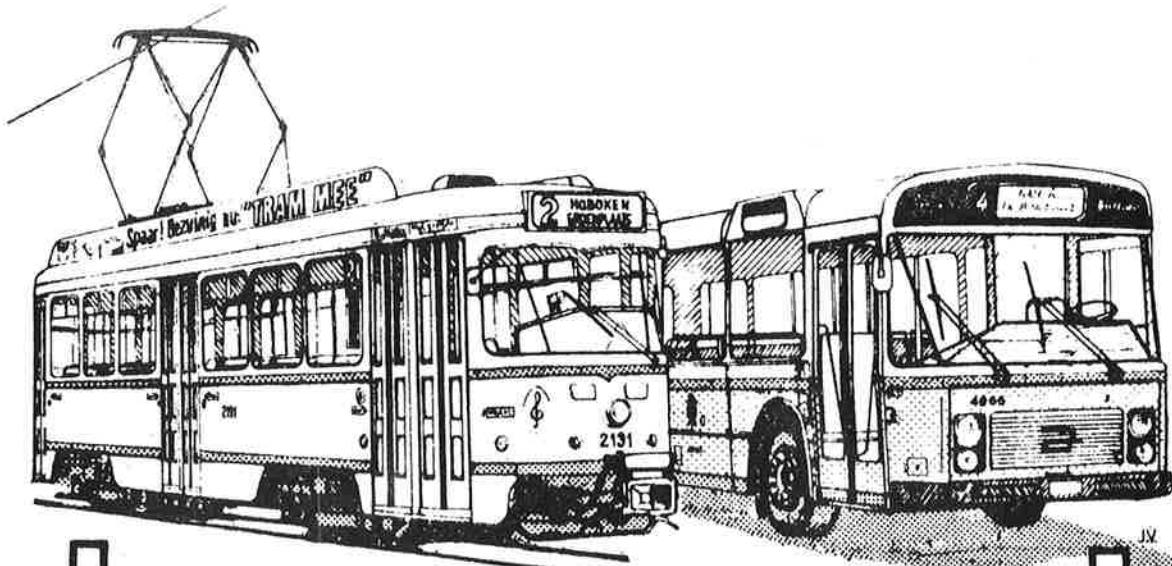
CFV3V :

(Mariembourg-Treignes)

Het seizoen van onze bekende museumlijn is weer lang : er zijn ritten voorzien op de zaterdagen en zondagen van april tot eind september, terwijl er in juli en augustus ook om dinsdagen en donderdagen gereden wordt.

Het stoomfestival valt dit jaar op 25 en 26 september en staat dit jaar weer volop in het teken van de stoomtraktie.

Het aanzienlijke effectief is tegenover vorig jaar niet verder aangegroeid, maar de mensen van de CFV3V kennende houdt men opnieuw enkele nieuwigheden achter de hand.

trampost

OM EN BIJ DE BEDRIJVEN.

Uit de Metropool - M.I.V.A:

* In de schilderswerkplaats in Hoboken stond de 2037, rood geschilderd, bijna klaar om de dienst te hervatten. De 2036 is intussen in het rood in dienst verschenen, en de 2039 krijgt momenteel zijn tweede rode schildering. De 2065 is eveneens in het rood op het net verschenen, en de eerste bloementram, de 2064, wordt nu een rood kleedje gepast in Hoboken. (4 mei 1982.)

* Op tien plaatsen in de stad is een nieuw (en groot) lijnenplan aangebracht van het Miva-net. Voorzien is dat nog meerdere plannen zullen opgesteld worden in de Metropool.

* Ten behoeve van het Trammuseum in Edegem, is de 4408 in Hoboken in gereedheid gebracht. Hij zal worden tentoongesteld vòòr bijwagen 1660. De overbrenging zal eerlang geschieden. De 5351 is uit Brussel naar Edegem gebracht op maandag 19 april, door de wegtraktor van de MIVB. Dezelfde dag zijn mw 6451 en 7386, alsmede de 5351 op hun definitieve plaats gezet door een heftruck-met-grote-voeten. In de week van 3 - 8 mei is eveneens de 484 met bijwagen 919 uit Brussel naar Edegem overgebracht. Wanneer nu ook nog ab 530 van de MIVA en een ab van de NMVB zullen aangekomen zijn, is het bestand voor het tentoonstellingsseizoen 1982 volledig, rekening gehouden evenwel met de aanwezigheid van trolleybus 45, die vroeger in Luik heeft gereden, maar in de Antwerpse versie is tentoongesteld.

* Lijn 11 rijdt nog bestendig door de tunnels naar het Groenplein. Dat zal nog wel een tijdlang blijven, want men wil eerst de sporen in de Korte Nieuwstraat en de Wolstraat naar het midden van de weg verplaatsen. Als het stadsbestuur nu ook maar eens de Provinciestraat zou aanpakken, zou dat een verstandige maatregel zijn, want de Provinciestraat is misschien wel de slechtst berijdbare straat van heel Antwerpen, en kilometers ver daarbuiten. 't Zal natuurlijk wel door de tram zijn, dat kennen we van 't Stadhuis !

* Tijdens de eeuwige 1-mei-optocht-die-nooit-versaagt, zijn verschillende tramlijnen moeten omgelegd worden. Lijn 4 werd opgehouden aan Marnix, terwijl de lijnen 12 en 24 in twee stukken werden gereden. De 24 tussen Schoonselhof en Marnix, en tussen Sulsburg en de Melkmarkt. De 12 tussen het Stadion en de Melkmarkt, en tussen Grens-Kiel en Marnix. Lijn 7 reed zoals lijn 15, en lijn 8 was gelijk aan de 11. Waar nodig pendelden busdiensten om het vervoer aan te kunnen. De buslijnen 1, 6, 9, 23 en 34 dienden eveneens aangepast.

* De tien plattegronden van het MIVA-net, waarvan hiervoor sprake, zijn opgesteld op de volgende plaatsen: Leopold de Waelplein, Orteliuskaai, Steenplein, St-Jansvliet, De Keyserlei, Astridplein/Statiestraat, Gemeentestr./Astridplein, Kipdorpbbrug, Nationale Bank en Groenplein-Post.

* In de Antoon Van Dijkstraat te Mortsel zijn wegeniswerken in uitvoering gesteld voor de duur van ongeveer 9 maanden. Lijn 16 wordt a.v. omgelegd. Richting Kaphaanlei - Mortsel: Vanaf Molenstr. via Wouwstraat - Boechoutlei, links Kaphaanlei tot eindpunt De Valk. Richting Centraalstation: vanaf eindpunt via Wolschaarderveldenstraat, Pastoor Van der Auweraststraat, links Kretenburgstraat, rechts Wouwstraat (vòòr spoorbrug), Jordaenslei, links Molenstraat, en verder via de normale reisweg.

* De vorig jaar ingestelde ZOO-FLANDRIA - bus, sie een direkte verbinding onderhield tussen deze beide punten, heeft weer gereden tijdens het Paasweekeinde.

* De lang geplande MIVA-stelplaats in Hemiksem schijnt stilaan naar realisatie toe te gaan. Inderdaad, het onderzoek "commodo et incommodo" heeft plaatsgehad in Hemiksem. Een bedrag van ongeveer 75 miljoen fr. is uitgetrokken voor de onteigening van de 15 ha. die voor dit projekt voorzien zijn. Met het oog op de komst van gelede rijtuigen is een nieuwe infra-structuur nodig. De problemen die het bouwen van een nieuwe stelplaats met zich brengt zijn omvangrijk. Een gedeelte van Hemiksem zal de volgende jaren een ander uitzicht krijgen, door een gedeeltelijke verlegging van de Bredestraat, en de spoorweg-overgang te Hemiksem-Werkplaatsen zal verdwijnen. De hoogteverschillen zijn niet gering ter plaatse, en nivelleringswerken zullen heel wat grondverplaatsingen met zich brengen. De MIVA zal lijn 24 doortrekken op eigen bedding. Daardoor zal de St-Bernardsesteenweg dienen verbreed te worden. Het tramspoor begint dan in dalende lijn met een helling van 6%, vanaf de G.B. in Hoboken, en komt door een eigen koker in de oude kleiuit Van Den Heuvel. Vandaar gaat het verder naar de ondergrondse loods op niveau - 1. Op het niveau - 2 (17 m.) is een magazijn voorzien. Tegelijkertijd zal de NMBS de overweg Hemiksem-Werkplaatsen afschaffen, maar het spoor blijft zoals het nu ligt. De St-Bernardsesteenweg te Hoboken zal verlaagd worden zodat hij op de te bouwen tunnel aansluit. In de tunnel zijn voetpaden, fietspaden en rijstroken voor de auto's voorzien. De tram rijdt tussen de twee autobanen op vrije baan. Als het autoverkeer terug naar boven rijdt, gaat de tram de diepte in. De nieuwe weg gaat met een ruime bocht achter de huizen van de Bredestraat, en sluit ter hoogte van de Arendweg terug aan op de Bredestraat. Enkele huizen en een garage rond de huidige spoorweg-overgang bij Hemiksem-Werkplaatsen dienen te verdwijnen. De komst van de MIVA op de genoemde terreinen zal de dreiging van een gedachte gif-stortplaats geheel wegnemen.

UIT DE ARTEVELDESTAD: M.I.V.G:

15 mrt: Door een aanrijding tussen PCC 09 en een dame op de Brabantdam, richting Gentbrugge, was de lijn onderbroken tussen 11u.25 en 12u. De trams reden via lijn 4 en 1 naar het Wilsonplein.

18 mrt: Algeme staking tegen de bezuinigingsmaatregelen van de Regering. De uitritten waren geblokkeerd door bussen waarvan de lucht uit de banden gelaten was.

22 mrt: lijnen 1 en 4: spoorwerken op de Korenmarkt, spoor richting station en Moskou.

23 mrt: PCC 48 ontspoorde op het overloopwissel De Smetstraat. Gedurende een half uur pendelsen bussen tussen de De Smetbrug en Van Beverenplein. De trams reden tussen Moskou en de Korenmarkt.

26 mrt: Het ACOD roept een nationale staking uit. Werkwilligen: 75%. Tussen de MIVG en het ACOD wordt overeengekomen dat het materieel in dienst onaangeroerd blijft, maar de trams en bussen moeten wen inrukken om 20u.30. Dat gebeurde ook. Arme reiziger.

De voorsz. eigen bedding voor lijn 1, tussen Wondelgem-Botestraat en het geplande eindpunt Liefkensstraat, wordt uitgegraven.

29 mrt: Onder het E-3 - viadukt te Ledeberg, lijn 22, worden verhoogde instaphalten aangelegd, en wordt het ballast aangevuld waar verzakkingen waren. Schommelingen van de trams worden voorkomen.

31 mrt: PCC is herschilderd in dienst gekomen op lijn 21.

1 apr: Nieuwe tarieven! Een twee-zones kaartje kost nu 22 fr. i.p.v. 18, en een drie-zones kaartje wordt 40 fr. i.p.v. 32. 8-Rittenkaarten kosten op de tram 125 fr. i.p.v. 105, en in de voorverkoop 100 fr. (84). De abonnementen zijn gemiddeld 100 fr. per maand duurder geworden. Een reiziger met een vervalst plaatsbewijs, betaalt vanaf nu: 6000 fr. boete! Om misbruik tegen te gaan zijn nieuwe controlestempels in dienst genomen, met 7 cijfers i.p.v. 6. Teneinde vervalsing tegen te gaan worst het lijnnummer nu gans afgedrukt.

5 apr: Een vrachtauto bleef haperen aan de bovenleiding van de Keizersbrug. De bovenleiding brak af. Gedurende 90 min. werd met bussen gependeld op het geïsoleerde gedeelte van de lijn.

6 apr: De onderbreking van lijn 1 aan de Palinghuizen, die sedert 26 feb. van kracht was, is opgeheven. PCC 46 was het eerste rijtuig dat naar de Poperingestraat reed. Slagbomen aan de Palinghuizen laten alleen tramvervoer door. Het autoverkeer blijft omgelegd.

Uit de Hoofdstad - M.I.V.B.:

* Sedert 24 nov.1981 is ab-lijn 59 vanaf de Koningin Elisabethwijk verlengd tot Haren-Houtweg. Verder rijdt deze lijn een geregelde dienst op de terreinen van de MIVB in Haren ten behoeve van het personeel, familie en genodigden. Aldus wordt deze vestiging bediend door een eigen busdienst, die rondrijdt tussen de steiplaats ab, herstellingswerkhuis ab, directie rollend materieel ab, bedrijfsrestaurant, sportcentrum, klubbuis en autobusbestuurdersschool. In de avonduren is alléén de sektie Verboeckhovenplein - Haren in dienst. De minibus-dienst ten behoeve van het personeel, die vroeger reed tussen Schaarbeek en stp Haren, is vanaf die datum vervallen.

* Op 17 nov. kwam het op de Eretempellaan tot een botsing tussen de rijtuigen 7583 en 7941 van lijn 19. Drie gewonden werden naar het ziekenhuis gebracht. Als gevolg van deze aanrijding is mw 7583 opgenomen in de keten tot verbouwing in de reeks 7700.

* Op wo 18 en de 19 nov. wegens werken aan de riolering op de Brusselsesteenweg te Vorst, zijn tramlijnen 19 en 52 nogmaals omgelegd. De vroegere omleggingen waren eveneens het gevolg van deze werken. Men hoopt in de toekomst van deze hinder bevrijd te blijven.

* Op de 19 nov. 81 ontspoorde slijpwagen 422 in de eindpuntlus van de lijnen 52 en 93 op de Meiselaan. Moeilijkheden om het ontspoorde rijtuig terug in de sporen te krijgen noopten tot het afbuigen van de lijnen 52 en 92 naar het station Schaarbeek, gedurende 141 minuten.(5u57/8u.18)

* Op 24 nov.1981 is tramlijn 2 in dienst gekomen tussen het Zuidstation (Baraplein) en het Noordstation.(Jacqmainlus).Deze lijn is in uitbating van ma-vr. vanaf aanvang dienst tot 20 uur. Zij berijdt vanaf de Hallepoort het tunneltraject van de Kleine Ring. De dienst wordt met vierassige PCC-rijtuigen gereden, die voorzien zijn van lijnfilms waarop alle lijnen van de tunneldiensten van lijnen 2 en 3 voorkomen. Zij kunnen dus ingezet worden op deze lijnen als vervanging van defekte rijtuigen of als vervanging bij vertragingen. (Zie foto voorpagina.)

* Aflevering van de metro-rijtuigen type 200:

201/2	15. 7.80;	203/4	19. 8.80;	205/6	4. 9.80;	207/8	19.11.80;	209/0	10.11.80
211/12	1.12.80;	213/4	10.12.80;	215/6	15.12.80;	217/8	17.12.80;	219/0	22.12.80
221/2	29.12.80;	223/4	30.12.80;	225/6	27.1 .80;	227/8	3. 2. 80;	229/0	13. 2.81
231/2	19. 3.81;	233/4	29. 3.81;	235/6	1. 4.81;	237/8	15. 4.81;	239/0	27. 4.81
241/2	24. 3.81;	243/4	31. 3.81;	245/6	7. 4.81;	247/8	15. 4.81;	249/0	27. 4.81
251/2	29. 4.81;	253/4	6. 5.81;	255/6	14. 5.81;	257/8	19. 5.81;	259/0	26. 5.81
261/2	15. 6.81;	263/4	24. 6.81;	265/6	1. 7.81;	267/8	18. 8.81;	269/0	17. 9.81

* Op zaterdag 4 (vanaf 19u.30) en op zondag 5 dec.81, vanaf begin tot einde dienst, is als gevolg van RTI-werken op de Schaarbeeklei/Budasteenweg, lijn 58 afgeleid geworden naar het station van Schaarbeek. Bussen pendelden tussen Schaarbeek-station en Vilvoorde.

* Als gevolg van gelijkaardige werken in de Troonstraat, is tramlijn 93 omgelegd geworden op 5 en 6 december tussen 7 en 16 uur.

* Op 7 jan.82, vanaf 11u.45 tot einde dienst, zijn als gevolg van een grondverzakking een de metro-werf IJzerplein, de tramlijnen 18, 19, 32, 101, 102 en 103 als volgt omgelegd geworden: Kant Antwerpse Poort: Alle tramlijnen lusten op de Jacqmainlus, waarbij lijn 2 uit dienst werd genomen om de lus niet te overbelasten;

Kant Leopold II-laan: Lijnen 18, 19, 32 en 103 namen hun eindpunt bij stp Molenbeek (Edingenstraat), en reden terug naar de voorsteden.De 101, komende van het Zuidstation, eindigde op het Ninoveplein, waar hij keerde op de pastoorhoed. De 102, komende van Molenbeek, maakte hetzelfde maneuvreer achter de Basiliek van Koekelberg. Een pendelbusdienst reed tussen de uitrit van de tunnel en de Ribaucourtstraat.

* Maandag 8 feb.82: algemene staking op het net, met uitzondering van metrolijn 1, en tramlijnen 39, 44 en vier rijtuigen op lijn 62. Vier rijtuigen van stp Woluwe reden een pendeldienst tussen het Baraplein en het Verboeckhovenplein, als 62 doorstreept. Een vrachtwagenbestuurder, te zeker van zijn mening dat er geen trams reden, was niettemin sterk verrast op het kruispunt van de Vier Armen, en botste vinnig op mw 7084 van lijn 44. Er ontstond een vertraging van 51 minuten. De tram, ontspoord met beide draaistellen, werd op de straatkeien gezet, om verdere ontreddering te voorkomen, en tijdens de nacht daarop, is hij naar binnengesleept.

* Op 16 feb.82 is ab-lijn 53 verlengd in Neer-over-Heembeek, tot het Mariadal.

Op de volgende bladzijde vindt U de nieuwe lijnfilms afgedrukt. Allemaal rood, met witte beschrifting. Dat is bij de SIIIL (luik) al jarenlang een gewoonte. Ze zijn in gebruik op de ab-reeks 236-345.

DEPOT ROBERMONT	12 ST LAMBERT ANS LONCIN	24 CATHEDRALE THERIA-LIEGE	34 THEATRE GRIVEGNEE CHENE Vaux FLERON TRIOZ PERY	3 JEMEPE GARE ROUTIERE FLEMALE H ^{TE} GARE
36 CITADELLE CORONMEUSE ST LAMB ST LAMBERT	12 ST LAMBERT ANS PLATEAU	25 LIEGE KINKEMPOIS OUGREE BOIS STEAN	35 THEATRE LONGDOZ ROBERMONT	9 LIEGE GARE ROUTIERE HUY NORD
1 GUILLEMINS BAVIERE ST LAMB.	13 ST LAMBERT B-FEMME MALVAUX	25 LIEGE KINKEMPOIS OUGREE BEAU SITE	39 LA PREALLE RHEES HERSTAL	14 JEMEPE GARE ROUTIERE SERAING PL. WALTERS
4 GUILLEMINS ST LAMBERT	15 OUGREE GARE SERAING HOPITAL	26 THEATRE ANGLEUR STREUPAS	48 LIEGE CENTRE GUILLEMINS SART TILMAN UNIVERSITE HOPITAL	15 JEMEPE GARE ROUTIERE SERAING PRYVERHAREN
5 HERSTAL PREALLE ST LAMBERT	16 LIEGE SCLESSIN OUGREE HOPITAL	26 THEATRE ANGLEUR CHENEE	50 HERSTAL VIVEGNIS HACCOURT	40 JEMEPE GARE ROUTIERE SERAING CHATAQUEUE
5 HERSTAL LICOUR ST LAMBERT	17 GUILLEMINS SERAING BERGERIE	28 THEATRE VENNES GARE ANGLEUR	5 SERVICE SPECIAL	41 SERAING PL. KUBORN MONS
6 VANDRE CHERATE ST LAMBERT HERSTAL	17 PALAIS DES CONGRES BRESSOUX DROIXHE	29 THEATRE LONGDOZ GRIVEGNEE CHENE	DEPOT JEMEPE	42 FLEMALE HAUTE PROFONDVAL MONS
7 CATHEDRALE HERSTAL VIVEGNIS OUYEYE	18 ST LAMBERT BRESSOUX DROIXHE	30 CATHEDRALE MEHAGNE EMBOURG	2 LIEGE SERAING BEAUSEJOUR	43 SERAING PL. KUBORN FLEMALE TRIHES
8 ST NICOLAS LAVEU	19 ST LAMBERT ANS CITE LONAY	30 CATHEDRALE SAUHEID EMBOURG	3 LIEGE FLEMALE H ^{TE} GARE	45 JEMEPE GARE ROUTIERE YVOZ ENGIS RAGNES
10 ST LAMBERT ROBERMONT BEYNE FLERON	DEPOT ROBERMONT	31 THEATRE CHENE CHAUDFaine TRIOZ	3 LIEGE FLEMALE H ^{TE}	46 JEMEPE GARE ROUTIERE YVOZ LA MALLIEUE
10 ST LAMBERT ROBERMONT BEYNE MAGNEE	20 CATHEDRALE GUILLEMINS COINTE BRUYERES	31 THEATRE CHENE CHAUDFONTAINE	3 LIEGE FLEMALE H ^{TE}	47 JEMEPE GARE ROUTIERE YVOZ STOCKAY
10 ST LAMBERT ROBERMONT BEYNE	21 CATHEDRALE LAVEU	31/32 THEATRE CHENE TROOZ PERY	3 LIEGE JEMEPE GARE ROUTIERE	47 FLEMALE HAUTE STOCKAY
11 ST LAMBERT ROBERMONT BEYNE ROMSEE	22 CATHEDRALE ST LAURENT ST NICOLAS	33 THEATRE LONGDOZ GRIVEGNEE VAUX	2/3 LIEGE JEMEPE GARE ROUTIERE	49 JEMEPE CENTRE BERGERIE SERAING ATHENE
	23 CATHEDRALE ST LAURENT NANIOI STE WALBURGE	34 THEATRE GRIVEGNEE CHENE Vaux FLERON TRIOZ	2 JEMEPE GARE ROUTIERE SERAING BEAUSEJOUR	

De busreeks 236 - 345 is nog gedeeltelijk in aflevering door Van Hool. Ze vinden een onderkomen in stp.Cornillon, en ze worden ingezet op de lijnen 5 - 10 - 12 - 13 - 19a - 25 - 27 - 29 - 33 - 34 - 34/32 - en 35. Lijn 36 is vervangen door NMVB-lijn 71. Fen volgende maal geven wij eveneens een kopie van het kleine frontaal filmpje.

BUURTSPOORWEGEN.

Luik.

De NMVB heeft in Luik vijf gelede bussen in dienst. Ze rijden op de lijnen Luik - 76 - Riemst en Luik - 79 - Hermée. De bussen dragen de nummers 5766,5767,5768,5769 en 5770. Voor de NMVB-Luik zijn eveneens nieuwe lijnfilms op komst, of wellicht reeds in dienst.

14 - Eupen - Aachen, rood; 22 - Eupen-Raeren-Eynatten, groen; 22b - Eupen Welkenraedt(La Bruyère) geel; 24a - Eupen-Hèvreumont-Verviers, zwart; 25 - Eupen-Limbourg-Verviers, blauw; 25b - Eupen-Haas-Nispert, wit; SONDERFAHRT - SPECIAL geel; 127a - Huy-Hannut-Landen, groen; 43 - Huy-Andenne, wit; 44 - Huy - Burdinne, blauw; 44b - Hannut-Hannèche, wit; 45 - Huy - Waremme, geel; 45b - Waremme - Verlaine, wit; 46 - Huy - Antheit, zwart; 49 - Huy - Seraing-Château, oranje; 83 - Liège - Hannut, rood; 83a - Waremme - Hannut, rood; 84 - Liège - Waremme, blauw; 85 - Liège - Stockay - Huy, rood; 85a - Stockay - Chapon - Seraing, groen; 86 - Seraing-Verlaine, geel, SPECIAL, geel; 47 - Waremme - Oreye - Otrange, groen; 75 - Liège-Hognoul-Oreye, oranje; 75a - Awans - Tongeren, wit; 75b - Momalle - Tongeren, zwart; 75barré - Liège-Othée-Oreye, geel; 88 - Liège - Alleur - Lantin, wit; 88a - Liège(St-Gilles) - Rocourt(Arsenal), rood; 48 - Liège - Srt Tilman - Université, wit; 53 - Liège - Jemeppe, groen; 55 - Seraing-Montegnée, rood; 61 - Liège - Tilleur, blauw; 77 - Herstal - Vottem, rood; 80 - Liège - Pansy, rood; 81 - Liège - Mons (Crotteux), blauw; 81 barré - Liège - Grace (Pérou), blauw; 82 - St-Gilles - Pansy - Jemeppe, geel; SPECIAL, geel; 34b - Liège - Liers - Tongeren, groen; 38b - Liège - Battice - Verviers, geel; 60 - Liège - Jupille, groen; 60 - Liège - Jupille (Les Piétresses), oranje; 60 barré - Liège - Jupille (Les Bruyères), rood; 66 - Herstal-Chênée, zwart; 67 - Liège - Dalhem(via La Khavée), blauw; 67 - Liège - Dalhem, blauw; 68 - Liège - Soumagne - Nessonvaux, groen; 68a - Herstal - Soumagne, blauw; 69 - Liège-Soumagne-Verviers, rood; SPECIAL, geel; 70 - Liège - Slins, rood; 70barré - Liège - Rocourt, oranje; 71 - Liège - Milmort, blauw; 71 barré - Liège - Vottem, groen; 72 - Liège - Ste-Walburge, wit; 72barré - Liège - Fond des Tawes, geel; 74barré - Liège - Wihogne - Paifve, zwart; 76 - Liège - Riemst, rood; 79 - Liège - Herstal - Hermée, zwart; SPECIAL, geel; 90 - Liège - Warzée, blauw; 92 - Seraing - Warzée, groen; 93 - Ougrée - Vecquée - Warzée, rood; 93barré - Ougrée - Esneux - Warzée, wit; 94 - Liège - Clavier, geel; 95 - Seraing - Clavier, zwart, en ten slotte: 97 - Huy - Ouffet - Hamoir, oranje.

Opmerking: De hierboven aangehaalde lijnen 22b en 25b moet U lezen als 22 barré en 25 barré. De andere lijnen, waarop a en b vermeld staan, geven ook deze letters weer op de film. De teksten zijn wit of zwart, al naargelang de kleur van de film. Dank aan dhr M. Lambou, voor deze inlichtingen. De gelede bussen 5766-5770 zijn ondergebracht in stp.Bitsingen.(Bassenge).

WEST-VLAANDEREN.

Nieuwe trams zijn in dienst op lijn 1 - Oostende-Knokke en op lijn 2 - Oostende-Westende. Zoals U in het editoriaal kunt lezen, is de lijn tussen Westende en De Panne met bussen bediend, nadat er tijdens het paasweekeinde toch weer trams hadden gereden tot De Panne. Spoorwerken en plaatsen van een nieuwe bovenleiding zijn aan de gang over vrijwel het gehele traject tussen Westende en De Panne. Men hoopt alleszins begin juni met trams te kunnen rijden tussen Oostende en Koksijde. Aan het station te Oostende staan voor verkoop en afbraak de volgende rijtuigen afgesteld :
mw: 9001 - 9020 - 9021 - 9023 - 9025 en 9002;
bw: 9448 - 9460 - 9522 - 9451 - 9456 - 9459 en 9462.

De rijtuigen werden verkocht in één lot, en de inschrijvingen en biedingen moesten binnen zijn op 20 april jl. Zij werden te koop aangeboden in de staat waarin zij zich bevinden.

* De gekoppelde stellen 6131-6120 viel buiten dienst op de Isabellelaan in Zeebrugge op 7.4.82, omstreeks 17u.45. De panto was door de felle zeewind wat neergedrukt, en de beveiliging deed de rest. Bussen werden ingezet vanuit Knokke en Oostende om de reizigers over te nemen.

* Zeer waarschijnlijk zal nog tijdens deze zomer of in het najaar, de omlegging in Zeebrugge via de Isabellelaan worden ongedaan gemaakt, en zal het vroeger traject via de Leopold III-laan terug in dienst worden genomen. De bruggen ten noorden en ten zuiden van de nieuwe sluis zijn nu in aanbouw. De tramdienst zal steeds mogelijk zijn over één van beide bruggen. Opgelet fotografen!

HENEGOUWEN.

De vroegere lijn 36, La Louvière - Binche, thans lijn 90, is geheel vernieuwd, en sedert 19 april zijn nieuwe rijtuigen op deze lijn in dienst genomen. Ook het traject Binche - Anderlues is aangepast. De nieuwe trams rijden tot Anderlues, waar op oude rijtuigen wordt overgestapt.

De film van de nieuwe kustrijtuigen ziet er uit zoals hieronder afgebeeld, en rekening houdend met de volgende gegevens: 1 = wit; 2 = blauw; 3 = rood en 4 = zwart.

VOORFILM.		kleur:		VOORFILM.		kleur:	
						lijnr.	film
	EXTRA DIENST	4	1				
	STELPLAATS	4	1				
λ	OOSTENDE DE HAAN	1	3	λ	BLANKENBERGE WENDUINE	1	3
λ	DE HAAN OOSTENDE	1	3	λ	WENDUINE BLANKENBERGE	1	3
2	OOSTENDE WESTENDE	1	2	2	OOSTENDE RENBAAN	1	2
2	WESTENDE OOSTENDE	1	2	2	RENBAAN OOSTENDE	1	2
2	OOSTENDE NIEUWPOORT	1	2	λ	DE HAAN KNOKKE	1	3
2	NIEUWPOORT OOSTENDE	1	2	λ	KNOKKE DE HAAN	1	3
1	OOSTENDE KNOKKE	1	3	λ	BLANKENBERGE KNOKKE	1	3
1	KNOKKE OOSTENDE	1	3	λ	KNOKKE BLANKENBERGE	1	3
1	KNOKKE OOSTENDE	1	3	2	WESTENDE DE PANNE	1	2
2	DE PANNE	1	2	2	DE PANNE WESTENDE	1	2
2	OOSTENDE DE PANNE	1	2	2	NIEUWPOORT DE PANNE	1	2
2	DE PANNE OOSTENDE	1	2	2	DE PANNE NIEUWPOORT	1	2
1	KNOKKE	1	3		RIJSCHOOL 4	4	1
λ	OOSTENDE BREDENE	1	3		OOSTENDE DIREKT	?	?
λ	BREDENE OOSTENDE	1	3		DE PANNE DIREKT	?	?
λ	OOSTENDE BLANKENBERGE	1	3				
λ	BLANKENBERGE OOSTENDE	1	3				
λ	BLANKENBERGE WENDUINE	1	3				

VERENIGINGSNIEUWS.BUITENGEWONE ALGEMENE LEDENVERGADERING - 22 MEI TE ANTWERPEN.

Ten einde het programma van de Algemene Ledenvergadering van Kortrijk te kunnen afwerken, is een buitengewone Algemene Ledenvergadering ingesteld. Zo gaat door te Antwerpen op zaterdag 22 mei, van 11 tot 14 uur, in de zaal van de Universiteit, Rodestraat. Dat is dezelfde zaal waar wij in 1981 onze Algemene vergadering hebben gehouden. De programmapunten zijn vermeld op blz.15 van de vorige VeBOV-Koerier. Iedereen die enigszins kan komen, wordt verzocht aanwezig te zijn. Wij dringen er ten sterkste op aan! Na afloop van de vergadering is er geen speciale manifestatie voorzien, maar voor niet-Antwerpenaars is het een enige gelegenheid om de werken ter verlenging van lijn 12 aan het stadion eens te gaan bezien. Deze werken zijn nu in een ver gevorderd stadium.

VeBOV - Koerier.

Door verschillende omstandigheden is het verschijnen van dit blad even verlaat. Het vakantienummer, dat tevens een dubbelnummer is, zal begin juni verschijnen. In dat blad vindt U een overzicht en verdeling van het NMBS-materieel in gans het land. Daarenboven brengen wij U enkele vakantie-tips uit het binnenland, en eveneens een overzicht van alle museumlijnen in Nederland, met dienst-regeling.

TRAMMUSEUM EDEGEM.

Op zaterdag 12 juni om 14 uur opent het museum zijn deuren! Er is heel veel werk verzet, de laatste weken. Dat gebeurde door een intensieve samenwerking tussen MIVA-, MIVB-, Gemeente Edegem, de AMUTRA, en ons lid Erik Keutgens. De langverwachte dag is dus in het verschiet. Het toezicht en de verkoop van documenten ter plaatse is toevertrouwd aan de AMUTRA, de VeBOV en de G.O.V.(MIVA-personeel). Voor de VeBOV staan de volgende data op de lijst: za-zo 19 en 20 juni; za-zo 10-11 juli; za-zo 7-8 augustus en za.28 augustus; za-zo 11-12 september, en zaterdag 25 september; za-zo 9 en 10 oktober, en zaterdag 23 oktober. Personen die deze diensten willen vervullen worden dringend verzocht daarvan melding te maken aan de voorzitter, schriftelijk, of telefonisch na 18 uur. Wij zouden hoog op prijs stellen indien per dag twee VeBOV-leden toezicht zouden kunnen houden. Dat veraangenaamt de situatie, en één man is te beperkt in zijn bewegingen. De toegang is kosteloos, maar er dient wel geld ontvangen te worden van de verkoop. Alle nodige toelichting zal aan de kandidaten verstrekt worden. Wie is de eerste?

DE BUURTSPOORWEGEN IN DE PROVINCIE BRABANT.

Zopas is het vijfde deel in de reeks Buurtspoorwegen van de hand van Jos Neyens, verschenen. De opvatting van het werk, dat een kostbare schat aan gegevens verstrekt, is voldoende bekend van de vorige uitgaven. Het is niet uitgesloten dat de heer Neyens **toch** nog verder zal gaan met de Waalse provincies. Misschien mogen wij ook nog een heruitgave verwachten van het werk over Limburg, waar elke maand nog naar wordt gevraagd. In ieder geval kunt U het werk bekomen in het VeBOV-Centrum, en in het Trammuseum te Edegem. In een zéér beperkte oplage hebben wij ook nog enkele nummers over de provincie Antwerpen, en in een ruimere mate ook nog West-Vlaanderen. Gans uitgeput is Oost-Vlaanderen en Limburg.

VeBOV - CENTRUM.

Het VeBOV-Centrum zal gesloten zijn tijdens de maanden juni, juli en augustus. De verkoop gaat echter door in Edegem. In juni sluiten wij geheel toevallig, omdat op dezelfde dag het trammuseum in Edegem zijn deuren opent, waar wij U verder ten dienste staan!

Tijdens de bewakingsdiensten door AMUTRA en GOV, worden alle werken die ter beschikking zijn in het VeBOV-Centrum, eveneens beschikbaar gesteld in Edegem. Dat betekent dat U elk weekeinde, en op elke wettelijke feestdag terecht kunt in het Trammuseum, tussen 14 en 18 uur. Het trammuseum Edegem is te bereiken met tramlijnen 7 en 15, afstappen aan de Jozef Hermanslei, dat is de halte op de grensscheiding tussen Berchem en Mortsel, waar de weg, komende van Antwerpen, versmalt. Te voet gaat U de Jozef Hermanslei ten einde, U kruist de Vredebaan (Militaire Baan) en loopt de Fort-V straat ten einde. Dan is U er! Met buslijn 16 rijdt U tot halte Luithagen, en gaat

U over de Vredebaan tot bij de verkeerslichten J.Hermanslei/Fort-V straat. Daar naar links de straat in, en U is er. Met buslijn 33 komt U op hetzelfde punt. Ook buslijn 32 is geschikt, en dan stapt U af op de Prins Boudewijnlaan, halte De Burletlaan. Via de de Burletlaan komt U aan de ingang van Fort V. De langste loopafstand is 7 minuten.

VAKANTIE - UITSTAP.

Het ligt in onze bedoeling op 21 juli naar Rijsel te trekken. Het interessante hiervan is, dat deze dag goed geschikt is om er een familie-uitstap van te maken. In Frankrijk zijn alle winkels open, en de Dames hoeven dus niet noodzakelijk mee tram-in - tram-uit te stappen. Eetgelegenheid is er voldoende in Rijsel. Voor meneer is er natuurlijk de tram. Vierassige rijtuigen, van de Vestische Strassenbahn overgenomen, zijn in dienst op beide lijnen, en waarschijnlijk zal tegen die tijd één of meerdere gelede rijtuigen in dienst zijn. Ten einde het aantal te kennen dat wenst mee te gaan, doen wij een dringende oproep aan alle personen die denken mee te gaan, zich nu al kenbaar te maken bij de voorzitter, liefst schriftelijk, met melding van het aantal personen. Van het aantal deelnemers zal afhangen of de verplaatsing zal geschieden per trein, per bus of met eigen vervoer. Vandaar deze dringende oproep. Indien U beschikt over een eigen voertuig, dat U desgevallend zoudt gebruiken, gelieve dan ook melding te maken omtrent het aantal personen dat eventueel met U zou kunnen meerijden. Graag dringend een antwoord! Hiervan zal de deelnemingsprijs afhangen. Daar komen wij dan in volgend nummer op terug. Direct melden dus...

VAKANTIE.

De voorzitter is niet te bereiken tussen 29 mei en 15 juni, wegens vakantie. Tijdens zijn afwezigheid kunt U op de werkdagen wel contact hebben met de sekretaris, tel:(031) 46.34.43, nà 19u.

POSTER N.M.V.B.

De NMVB heeft een poster uitgegeven, van 70 x 50 cm. Hij stelt een nieuw rijtuig voor, zoals die heden in dienst zijn op de Kustlijn en op lijn 90 in Henegouwen. Deze poster is rechtstreeks te bekomen op de Kommerciële- en Voorlichtingsdienst van de NMVB, Wetenschapsstraat 14, 1040-Brussel, aan de prijs van 80 fr. U kan hem ook bestellen door overmaking van 100 fr. op rekening nr 000-0003227-26 van de NMVB, te 1040 - Brussel, met de vermelding "Poster". Deze regeling geldt ook voor het buitenland, evenals de prijs. Let wel: Vanuit het buitenland dient eveneens gestort te worden op voornoemde rekening. Cheques zullen in verband met de hoge inkassingskosten geweigerd worden. Binnenkort zal de poster eveneens bij VeBOV te bekomen zijn via het VeBOV-Centrum of in Edegem-trammuseum. De VeBOV zal echter geen verzendingen per post uitvoeren voor deze poster. In dat geval kunt U hem rechtstreeks bestellen bij de NMVB.

DANKBETUIGING.

Ons lid, Brune Baeckelandt betuigt langs deze weg zijn dank aan diegenen die hem hebben geholpen bij zijn verhandeling over de Antwerpse Buurtspoorwegen, waarom hij enkele maanden geleden uw medewerking heeft verzocht.

TRAMMUSEUM WOLUWE.

Het trammuseum van Woluwe heeft op 15 mei de deuren weer opengesteld voor het publiek. Naar jaarlijkse gewoonte kunt U een bezoek brengen aan de daar tentoongestelde rijtuigen. Wij hebben de tentoonstelling nog niet bezocht, maar wij komen later hierop terug. Dit jaar staat de MIVG centraal in trammuseum Woluwe. Wij weten ook nog niet of er speciale ritten met oude rijtuigen voorzien zijn, en wanneer. Dat zullen wij voor U trachten te achterhalen, tenzij ons eerlang enkele inlichtingen vanwege de MIVB zouden toekomen...

A.D.V. - EKSURSIE OP 28 AUGUSTUS.

De Autobus Dokumentatie Vereniging richt op zaterdag 28 augustus een uitstap in naar de A.M.Z. met mogelijkheid een rit te maken op de stoomtram Goes - Borsele. Het programma ziet er zò uit: 10.45u: vertrek station Kruiningen-Yerseke N.S.; 10u.50 - 11u.20, bezoek vestiging Kruiningen; 11u.40 - 12u.10: bezoek vestiging Wemeldinge; 12u.30 - 13u. bezoek vestiging Goes. 13 - 14u.05: middagpauze te Goes. 14u.30 - 15u. Bezoek vestiging Borsele. Na afloop zal gereden worden naar Oudelande, waar de mogelijkheid bestaat per stoomtram terug te keren naar Goes. De verplaatsing per stoomtram is niet in de prijs begrepen. De bus zal eveneens terug naar Goes rijden, waar het einde van de ekskursie is. Belangstellenden kunnen contact opnemen met Koos Derks, Arondeusstr.17 te NL - 1063 GB - Amsterdam. Telefoon: 00 - 31 - 20 - 13.86.09. Aanmelding kan geschieden door storting of overschrijving op postrekening 38.60.00, t.n.v. Penningmeester A.D.V., dienst ekskursies te Amsterdam. Prijs: 17,50 gulden of 350 fr. per persoon.

VeBOV - VERGADERINGEN.

Antwerpen-Metropool: vr. 21 mei, 20 u. Carnotstr.60, 1° verdieping: Klankdiamontage door Wouter en Koen Janssens: Tram en trein in de vier jaargebieden.
 vr. 19 juni, zelfde plaats en uur: filmvertoning door Erik Keutgens: de tram in België tussen 1960 en 1964.
 16 jul en 20 augustus: vrije vergadering met willekeurig te projekteren dia's door leden meegebracht. Praatavonden.
 vr. 17 september: films door E. Keutgens; omtrent de Belgische Buurtspoorwegen en Belgische Spoorwegen, jaren '50 en '60.

Brussel-Hoofdstad: vr.11 juni, MIVB-station Anneessens, 20 uur: dia- en super-8 filmprojectie: Trams in Zwitserland.
 De afdeling Brussel-Hoofdstad wenst eveneens vergaderingen te beleggen in juli en augustus. Daaromtrent verstrekken wij nadere inlichtingen in het volgende nummer.
bestuursverkiezing: De afdeling Brussel-Hoofdstad houdt de voorzienen bestuursverkiezing tijdens de vergadering van juni. Kandidaturen voor de functie van voorzitter, sekretaris en penningmeester dienen vóór 11 juni ingediend te worden bij Wouter Janssens, Palmboomstr. 12, 1150-Brussel.

Limburg - Kempen: wo 2 juni, Sporthal-Zolder, 20 uur, Dia-montage over TREIN EN LANDSCHAP, De Ardennen natuurlijk! NMBS en CFL.
 Wo 7 juli en wo 4 augustus: vrije vergaderingen zonder vast programma, in verband met de vakantiemaanden.

Modelbouw Antwerpen: vr. 4 juni: 20uur: Film over de bouw van Märklin-modellen. Een film, 15 jaar geleden opgenomen in de Märklin-fabrieken. Getoond wordt hoe loks, wagens en bijbehorigheden ontstaan van tekenplank tot toonbank.Ned.kommentaar.
 vr. 6 aug. 20u. Eddy Serneels stelt aan de hand van een reeks dia's zijn modelbaan voor.

1 okt: 20u. de firma TER (Trans Electronic Railways) geeft een demonstratie van de door haar ontwikkelde elektronische besturingssystemen voor modelbanen.
 Modelbouw Mol: Elke derde woensdag van de maand bijeenkomst in het Parochie-Centrum Mol-Ginderbuiten, om 20 uur. Verdere inlichtingen: Roger Vissers, tel: 015-31.15.45, na 19 uur.

BRUGGE - KUST: za 5 juni: Laatste vergadering van het seizoen, in het stationsbuffet Brugge. Aanvang om 14u.30. Praatnamiddag.

Za. 4 sept. eerste vergadering van het nieuwe seizoen. Nadere gegevens:later.

De heren afdelingsvoorzitters worden vriendelijk verzocht zo vlug als mogelijk hun nieuwe programma's mede te delen voor de eerst-volgende maanden. Betracht moet worden, zoals de afdeling Limburg al altijd heeft gedaan, een volledig programma voor het seizoen september 82 - juni 83 op te stellen en mede te delen.

FEBELRAIL

De Federatie van Belgische spoorbelangstellenden is opgericht op 21 nov.1981, door de volgende Verenigingen: AMUTRA - BVS - CFV3V - CFC - GTF - KBVVS/ARBAC - Mscm De PIJL - MVB - MSTB - LOCOMOTION - Tourail CFTY en de VeBOV. op de Algemene Vergadering van 13 maart 1982 traden de volgende Verenigingen toe: ALAF - ASVi - LMS DE GEIT - RCSATIB/KKSVIVB, afd.Modelspoorwegen, TTA en ITZ. Er zijn dus nu rwintig verenigingen toegetreden. Volgende beslissingen zijn genomen:

- Aanduiding van de gemachtigde vertegenwoordigers van FEBELRAIL op de komende MOROP-Kongressen. De heer Albert Vekemans zal Febelrail vertegenwoordigen op de technische vergaderingen.(NEM-normen) terwijl Wouter Janssens zal zitting nemen op de Algemene MOROP-vergaderingen.

- Oprichting van een technische modelbouw-kommissie. Deze staat in voor studie, verspreiding en medewerking aan de belangrijke NEM-normen.Deze kommissie staat onder het voorzitterschap van dhr Albert Vekemans. VeBOV-leden die in deze kommissie wensen mede te werken kunnen zich kenbaar maken bij Wouter Janssens, Palmboomstraat 12, 1150-Brussel, tel: 02 - 735.12.99.

- Oprichting van een kommissie voor het MOROP-Kongres in 1985 in België. voorz.J.Dedeurwaerder. VeBOV-leden die zitting wensen te nemen kunnen zich richten tot het VeBOV-bestuur.Deze personen moeten goed op de hoogte zijn van organisatie van uitstappen.Personen die werken in de Toeristische sektor worden eveneens gevraagd.

- Oprichting van een Agenda-kommissie: voorz.J.Van Olmen.Centralisatie van uitstappen door alle verenigingen.

